

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Egyesült, nemzeti, keresztény kigazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 80 K, félévre 40 K,
negyedévre 20 K, egy óra 8 K. Egyes szám ára 1 K.

Ideigl. felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kigazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Szemle.

Nagy a kavardás a Dob-utca környékén. Vázsonyi (Weiszfeld) Vilmosnak visszatérő gárdája megmozdult, hogy vissza hozza Széjéből atyamesterüket. Ezer tagu deputációt akarnak menesztetni érte. Megérdemli! Nem kis része volt ennek az öblőhangu szabadkőműves páholy-mesternek abban, hogy előkészítette a talajt országunk romlására, a bolsevizmusra. Kilenc évvel ezelőtt, amikor még háborúról nem is álmodoztunk, Budapesten nagy tanítógyűlést hirdettek ezek a sötét lovagok, amelyen Vázsonyi a többek között így szavalt: „Én csak egy hazatérülést ismerek, azt a hazatérülést, mely a népbütítő klerikalizmusnak értékeit többre becsüli a magyarság érdekeinél és amely a maga vakmerőségében azt nevezi hazatérülésnek, ami egyedüli út és ösvény a magyarság nagyságának és uralmának megalapozására.“ Hát szerinte a nem létező „klerikalizmus“ volt a népbütítő! ... Bár úgy lett volna! Bár igaz lett volna ennek a Dob-utcai saktervezőnek. Akkor nem nyögöttük volna a kommunizmus iszonyatosságait hosszú négy hónapokon keresztül! Zajos tapsok között torább így hóbölygött: „A trikolór nem lehet a reakcionáriusok kezében maradó eszköz; nem a hazaszeretét fogalmát kell megtámadni, hanem a patentírozott hazafiak hazatérülését kell letorkolni.“ Az utasítást híven követte a pénzért mindenre kapható utcasöpredék és egy kis időre tényleg kicsavarta kezünkől a mi szent háromszínű trikolórukat és vad dühvel tiporta sárba, s könnyeink között tépte rongyokra. Milyen bárgyuk is voltunk, hogy akkor torkára nem forrasztottuk a szót, amikor kilenc évvel ezelőtt azt követelte, hogy „a hitoktatás az iskolából kiszöböltessék ki és helyette a polgári (?) erkölcs tanítsassék.“ És ezek után még abban a hüvelykreményben ringatja magát Dob-utca ezer tagu pájeszos deputációja, hogy gajdolásuktól mi megijedünk és beijedünk? Nyugodt, biztos lépésekkel jöhet vissza koronázatlan vezérünk és mi ölbetett kézzel nézzük? Ho-hó! Hátrább a kaftánnyal! Ugy ki találjuk oktatni azt az ezer tagu, meghibbant eszű deputációt, hogy örökre elmegy a kedve a deputációzástól. Vázsonyi úr itt többé nem dörög a vallás ellen és a ti örült polgári erkölcsanotok mellett. Egyszer sikerült csak kicsavarni kezünkől a háromszínű trikolórt és helyette vörös rongyot nyomni bele! Többé nem! Kosorru Vázsonyinak itt e vérrrel megszentelt földön nincs többé mit keresnie, de annak az ezer tagu küldöttségnek sem sokáig lesz!

„Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.“

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Téli háborút akarnak a bolsevikok.

Varsó, okt. 27.

Az oroszok a lengyel fronton szétosztott seregeiket teljesen újjászervezik s minden jel arra mutat, hogy a vörös hadsereg téli hadjáratra készül Wrangel ellen.

Ezzel szemben egy párisi nyilatkozat szerint Wrangel a Krim félszigetet várszerűen megerősítette s így jól felkészülten várja a támadást, hogy megsemmisítő csapást mérhessen a nyughatatlan szovjetseregére!

Korányi és Erek afférja.

Budapest, okt. 27.

A nemzetgyűlés mai ülésén Korányi Frigyes pénzügyminiszter és Erek Károly nemzetgyűlési képviselő között — utóbbinak egy régebbi interpellációja kapcsán — súlyos szóváltás támadt, melynek folyamán Erek a következőket mondotta:

— Kijelentem itt a Házban, hogy Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter 300—400 millióval akarta megkárosítani az államot. Én tehát itt nyíltan panamával vádolom meg őt.

Korányi a vádat visszautasítja. A Ház — óriási többséggel — a választ tudomásul veszi.

A Landau-ügy a Ház előtt.

Budapest, okt. 27.

Sréter István honvédelmi miniszter ma tájékoztatta a Házat a Landau-ügyről. Eddig összesen 60 ember van letartóztatásban. Részben olyanok, akik cselekvő részesei, részben szemtanúi voltak a bűnyünek. Ez az egész ügy — folytatja a miniszter — a bíróság elé fog kerülni s mi sem természetesebb, minthogy mi katonák követeljük legerélyesebben, hogy az ítélet pártatlan és szigorúan tárgyilagos legyen. A kihallgatások és szembesítések folynak.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!“

Hadiparancs.

Alig néhány nappal ezelőtt volt a hadiszemle az ország, s a csonka Magyarország ezrei gyűltek egybe hallani a vezéreket, hallani a hadparancsot. Ez a parancs rövid. Kéti szó az egész. „Dolgozni, cselekedni.“

A liberalizmus helyén nevelődött, lagymatag, mindent zsebrevaló és a béke kedvéért mindenütt hallgató vezérek szerepének vége. Cselekedni kell! Tollal, szóval, verejtékező munkával egy szebb jövő reményéért.

Dolgoznunk kell, acélos izmunk teljes megfeszítésével, hogy nagy legyen e Kárpátok övezte édes Haza. Dolgoznunk kell erőink teljes latbavetésével, hogy biztosítsuk pozícióját annak a keresztény vallásnak, amely egyedüli fundamentumát képezte a nemzet viharra és dicsőséggel teljes multjának és egyedüli biztosítéka jövőjének.

Martír-lelkesedésű, egy országot felrázó hitvallásra van szükség ma, amikor ellenségeink minden kigondolható eszközzel, fanatizmussal megtámadták hitünket, gúny tárgyává tették keresztény erkölcsünket, lerombolni törekedtek feltve őrzött hagyományainkat.

Még ma is, annyi viszontagság után, annyi irtózatos szenvedések után, habár titokban is, egyfelől a szabadkőművesek aknamunkája dolgozik, másfelől a szociáldemokrata metyegő gyárakban, kunyhókban, falvakban és nevel. hitehagyott, erkölcsében silány ifjuságot; családot, hazát és mindent ami szent megtagadó, önmagával meghasonlottégedetlen proletár tömegeket az utcának.

Ellenségeink szervezett, tömör hadsorai már kezdik ismét mind előbbre és előbbre tolni a falu felé előőrseiket s nekünk védelem harcvonalában alig-alig akad egy-egy maroknyi öntudatos csapatunk, mellyel megakadályozhatnánk előrenyomulásukat. Guerilla harcot vagyunk kénytelenek folytatni. Nem is lehet másként, erőink szétforgácsolódna az egyesületek és körök sokféle fajtáiban, melynek leg-többjében — tisztelet a kivételnek — elkártyázzák a legdrágább időt és tudomást sem vesznek az ellenség lassú, de biztos térfoglalásáról.

Vigyázzunk! Legyünk éberek! Soká nem tarthat ez a se künn se benn levő állapot. A döntő ütközet még nem viva-tott meg, de nem is várat magára sokáig. Tőlünk függ, hogyan állunk helyt a döntő ütközetnél? Tücskök leszünk-e az Ég menydörgő viharában? Kósza cigányként muzsikálunk-e bele az ágyudörgés morájába? Avagy hangunk erőteljes, tekintélyes, hatalmas leend, méltó azokhoz a fenséges eszmékhez, melyekért küzdeni meg nem szüntünk és meg nem szüntetünk soha!

Rákosi Jenő.

Születni? — Nem érdeme a földi embernek. Meghalni? — Szomorú kényszerűség. De e két határ — az életre-ébredés és elmúlás — közti teret úgy futni meg, hogy a kicsinyektől és nagyoktól egyaránt nyújtott osztatlan elismerés egy egész nemzet háláját és törhetlen ragaszkodását fejezze ki a szívek és lelkek mélyéből fakadó ünneplés babékoszorujában: érdem ez immár, mely az elhívottak közül is csak a kiválasztottaknak lehet jutalma.

Ilyen Isten kegyelméből az első közül kiválasztott egyéniség a magyar újságitás nesztora is, a 78 éves, fehérhajú, de fiataloslelkű Rákosi Jenő, aki most ünnepli 50 éves írói és újságitói jubileumát. Vagy mit is mondom! Egy igazi vérbeli nagy emberét most ünnepli ő benne a nemzet. Mert nem csupán Budapest, nem is a Budapesti Hírlap, hanem az egész nemzeté „Ő”. Az elmúlt 50 év minden órája, minden órájának minden perce ott találja a nemzeti érdekekért folytatott harcban az első között küzdeni s ebben legfeljebb akkor áll be némi szünet, mikor a vörös uralom lefoglalja kedves gépeit, nyomdáját, kiűtven így a tollat kezéből. De amint ennek bukása után újból megindul a nemzeti törekvések szervezkedése, már az első kaotikus hangzavarból irányítóan harsog ki az ő vezéri hangja, tanácsolva, kérve, fenyegetve, majd parancsolva — s ha kell erősen — de sohasem kiméltlenül támadva.

Két dologhoz nem értett „Ő” tulajdonképpen egész életében sohasem. A meggyőződése ellenére való megalkuváshoz és a kiméltlen, durva személyeskedéshez. Lapja: a Budapesti Hírlap nemcsak a jó magyarság, de a jó izlés, hogy úgy mondjam a becsüleletes keresztény, nemzeti és családias erkölcs alapján állott mindenkor és áll manapság is.

Hosszú irodalmi és hírlapírói munkássága tulajdonképpen egy végső célt szolgált végéreményében, — egy magasztosan szép álmot: *a egységes Magyarországot harmincmillió boldog magyarral.* S amikor ezt látta veszélyeztetve az újabb torz-magyar közéletben, irodalomban és művészetben, — akkor az isteni Mester haragja viharzott homlokán, hogy kiverje a betolakodókat a magyar nemzeti művészet szt. templomából. S midő lezuhant reánk a vég, a rettenetes, a gyötrelmes, amidőn romokban fekszik minden, amit építeni, csinosítani, szebbé tenni neki is élethivatása volt:

akkor sem roskad össze öreg emberként a csapás és az évek számának sulya alatt, hanem a magyar elődök méltó utódaiként fiatalos tüzzel pattan a romok ormára a nemzeti színi szent zászlóval és örök, soha meg nem alkuvo új küzdelmet hirdet a régi eszmékért egy ország-romjain, „melynek omlását megszokta minden szem, egy nagy elhatározás díjában, amelytől elszokott minden szív”.

A katolikus nagygyűlés tanulságai.

Lezajlott a XIII. kath. országos nagygyűlés is. Nem tisztelt annak külső lefolyásáról referálni, sőt tekintve az óriás méreteket, melyben lefolyt, nem is vállalkoznám rá, mint ahogy nem vállalkoznám egy ragyogó üstökös pályájának, fény- és színpompájának lefestésére, mely a sötét éjszakán feltűnik az ég egyik táján, egyre fejlődő fényben, hogy bizalmat, megnyugvást, reményt keltsen az igaz lelkekben egyfelől, sőtét, baljóslatu jövő rémhírőke legyen a gonoszok számára másfelől. Ha minden nemzet annyit ér, amennyinek nagy veszedelem, vagy nagy lélekfájások idején magát mutatja; ha az igazi nagyság fokmérője az öntudatos nyugalom, a krisztusi méltóság, mellyel a balsors vállaira dobta keresztet golgotha útján vérző sebekkel hordani bírja: akkor magyarok — testvéreim az Urban —, igazán nincs okunk kétségbeesni. Mert aki figyelemmel kísérte e hét első napjaiban a katolikus nagygyűlést, annak, még ha elfogult szemléző volt is, meg kellett állapítania, hogy ez a gyűlés nemcsak egyetemes, hanem óriás tömegeivel, tündöklő szónoklataival, de különösen az ezek nyomán keletkező melyreható, lélekkrázó tanulságaival olyan impozáns felvonulása volt a nemzeti eleven erőnek, amely bizvással megnyugtathatja, felemelheti a szárnyaszeggett, csüggedésnek indult lelkeket. S ha pedig nemcsak meghallgattuk, de meg is szivleljük azokat a tanulságokat, amelyekben az ékecszavú patriárka: Apponyi, egy Zichy János gróf, vagy a bölcs puritán Prohászka püspök felsorolt, mint országunk elomlásának, nemzetünk bizulatlanságának főbb okait: akkor egész teljes bizonyossággal táru fel lelkünk előtt a szebb jövő hite, reménye.

Nem tagadhatjuk azonban, hogy amennyire tanulságos, éppen olyan borzalmas bele-tekintünk abba az izzó pokolba, amelynek boszorkánykonyháján főzi az emberi gonoszság a nemzet megrontására a bűzös kotyvalékokat, s amelynek igazi kigyómérget még csak siet fokozni a saját nemtörődömségünk, a liberális-mus hályogával megvert vakságunk. Mert vakok voltunk a nemzet megrontóit megátni, restek voltunk a nemzet javait védeni, a megrontókat elpusztítani. Prohászka összehasonlítja a múlt évet Mohival — hol a tatárok, s Moháccsal — hol a törökök csapásai alatt pusztult el, szinte feltámadhatatlanul a magyar s nem késik hozzátenni, *„ez sokkal több volt minden előző veszedelemtől, mert ez végveszedelmé volt a magyar keresztény nemzeti műveltségnek és Magyarországnak. A nemzet- és hittagadók előkészíték már a magyar sirtavestését, a magyar szellemi és lelki kultúra temetését”.* Kimondja, hogy a magyarság lelke a keresztény nemzeti műveltség. Ennek voltak fenyegető ellenségei a múltban, vannak a jelenben. Ezek közt első a szovjeturalom: a vörös örület, mely alatt Izrael nyomorult és elfajzott népe mohón halászott potylok után a zavarosban.

Megértjük a ma Pázmány Péterének szavaiból azt is, mint hozzák be hozzánk ezelőtt 50—60 évvel az u. n. liberálismust, melynek

Politikai érdemeit, hibáit — mert lehettek ilyenek is, — ám méltassák, keressék mások. Én megindult lélekkel, gyermeki szeretettel, csak az örök magyar-embert, a példaképet látom benne, *a küzdeni, a mindig újra harcolni készet: a magyar nemzet szentszavú új Simeonját, aki öregkora dacára ifjú lélekkel hirdeti jósként, hogy lesz, lesz még még egyszer ünnep a világon, s hogy lesz még feltámadása a legázolt magyar nemzetnek is.*

kalapja alatt elfér zsidó, keresztény egyaránt. S hiszed, k. olvasóm, hogy ezért az egyenjogúsáért a zsidó hálás? No, ez az egy kifejezés az ő szótárukból hiányzik. Avagy kérdeim: hála az, ha az egyenjogusított megtámadja vakmerőn a kereszténységet, a magyar tudományt, a művészetet; meghamisítja a magyar történelmet. Azt hirdette, hogy a mi történelmünkben a nagyok és dicsők voltaképpen *apocabetyárok, vagy várban lakó zsványok csupán.* Elfelelték, hogy 1848-ban a magyar nemes örökvalóság fejében odaadta, megosztotta véren szerzett ősi jussát: a magyar parasztnak örökös tulajdonul s ráadásul testvéri jobbaját melléje s mégis azt merték hirdetni, hogy a magyar történelem csak népnyzás volt.

Telehordták ezek a modern törökök a mi szűztiszta irodalmunkat szeméttel; az érzékiség, a bujaság, a ledérség ocsmányságaival és el akarták hitetni a nemzetet, hogy nem Petőfi, Vörösmarty, nem is Arany János az igazi költők, hanem ők, a sehonnai jöttmentek. — Persze, persze! Hiszen nem is érthetjük mi meg egymást soha. A mi hőseink, nemzeti eszményeink az egrí nők, akik felkapják elesett férjük lehányt kardját és előbb levágják a betolakodót török tarfejét s csak azután omolnak élve vagy halva az elesett kedvesre. Míg az övek? A Juditok, akik diszt öltenek, úgy mennek áruba bocsátani szépségüket, tisztességüket a Holofernesek táborába s mikor az bortól-csöktől részeg: nagy vitézzül elvágják a nyakát. — Hát az asszonyi becsület, a női tisztesség? ...

E sorok írója ma is letegyenpírral az arcán gondol vissza arra az időre, amidőn a budapesti tudományegyetemen, nem is olyan régen, az ország legfőbb iskolájában a galileista-zsidó-szabadkőmives tanár azt hirdette az egész keresztény Magyarországra fűlehallatára, hogy Szt. István egy közönséges kultúrbevia, — a másik meg, hogy amikor az édesanya ölbeli csecsemőjét csókolgatja: akkor tulajdonképpen *kejeleg.* — És nem akadt szegyzsemre az akkori arra hivatott vezetőemberek közül egy sem, aki kiakolbolította volna őket, mondván: coki! a nagyapád...! És éppen ez a nemtörődömség a mi nagy bűnünk; ezért jutott testünk-lelkünk, országunk, nemzetünk oda, ahova jutnia másképp nem kellett, nem lett volna szabad. Így idegenítették el a nemzetet saját eszményeitől s így és csakis így bírták megrendíteni benne az önmagába, nemzeti hősi vérebe, erényeibe vetett szentséges hitet is. — Hanem ez már más lapra tartozik.

Testvéreim! Zúgja a harang ércszavaként fülünkbe a nagy püspök az orvosias szeret: *„Nekünk önértés magyaroknak és egész keresztényeknek kell lennünk. S a keresztény nemzeti kurzusba az egész kereszténység, a katolikusok és protestánsok egyaránt álljanak bele. Dolgozni, tanulni, szeretni; nagyobb hévvel munkálkodni, vért izzadva és verejtékezve — ez a mi jelszavunk! Még vízőzön borítja az országot, de már apad a víz, a szivárvány már szinesedik valahol, már látom a galambot csőrében az olajfaággal:*

a boldogulás ádjával. Higgyünk, dolgozzunk, bizunk és szeressünk; lesz tavasz, lesz élet, lesz magyar kereszténység, lesz keresztény magyarság s lesz még egyszer független, boldog, egységes Magyarország.

Meg kell lenni!

Az ántánt hatalmasai kiadták a kegyetlen parancsot, hogy az ez év június hó 4-ikén reánk kényszerített trianoni békét november elsejére ratifikáljuk, törvénybe iktassuk.

Tudjátok, mit jelent ez? Lemondást, megkínáztatást, megalkuvást! Lemondani arról, mi az isteni végzet, a természet fenséges rendje, az évezredek könnyel, vérrel irt történelem jogán a miénk. Lemondani a Kárpátok erdővel koszorúzza bércéről, lemondani kincses Erdélyről, az aranykálással rengő Bácskáról, Bánátról, Adria mosolygó kékségű vizéről. Lemondani mindentől, magától az életől is! Így akarnak bennünket életképtelenné tenni, megölni! Elkövetik rajunk a legnagyobb igazságtalanságot, mely valaha nemzetet érteit. Hitvány koné módjára szétszedik országunk drága testét, leszaggatják didergő tagjainkól a ruhát, elvonják éhségtől megkékült szájunktól az utolsó falatot, akkor, amikor a gyalázatos pribékek aljas aknamunkával, árulással kiütötték kezünk-ből a diadalmas fegyvert!

Miért áldoztunk pénz- és vértengert? Miért töltöttük meg holttisztulákkal az orosz hőmezőket, Piave mocsaras földjét, a szerb őserdőt s az Alpok hegygerinceit? Csak azért, hogy véreink aljas rablócsürhék szolgálj legyenek?! Nem és egyszer nem!

Ez nem a történelem rendje, hanem csak a megköttyösödött mámoros agyak lehetetlen kitalálása. Kényszer és parancs!

Am parancsokják meg a Kárpátoknak, hogy vonuljanak másfelé, tiltsák meg a szöke Tiszának, hogy ne siessen a vén Duna keblére, parancsokják meg az erdélyi anyának, hogy ne magyar szóra tanítsa gügyögő gyermekét, a harcedzett férfinak, hogy szive egy más honért dobogjon.

Csak embereknek, tehetetlen, legyőngült nemzeteknek adhatnak parancsot, de a honfiúi lelkek érzésének, a természet fenséges, csodás rendjének, a történelem meghamisíthatatlan következettségének a fegyverek milliárdjaira támaszkodó hatalom sem fog tudni parancsot osztogatni soha!

Meg kell lenni tehát a becsület nevében!

A kényszer, a szükség, a nyomor úgy kívánja, hogy aláírjuk a lehetetlen békét s most úgy kívánja a becsület, hogy azt törvénybe is iktassuk, teljesítsük, meg is tartssuk — míg úgy találjuk jónak.

Meg kell lenni, hogy békén pihenjen otthon csacsogó, kicsiny magzatunk; meg kell lenni, hogy nőnk, szülünk könyörgő imára kilycsolhassák estenden-kezüket; meg kell lenni, hogy a tisztviselő, az iparos, a munkás odaadással dolgozhasson, hogy szánhassa a fővő barzdáját a gazda, melyből egy új, egy erős, egy hatalmas élet fog kisarjadzani.

Meg kell lenni, hogy elkerülhessük a megszállás keserveit, hogy megmenhessük vagyunkánkat, állatjainkat megtarthassuk, növelhessük, ami kevesünk még megmaradt.

Meg kell lenni, hogy letöröljük lassan a sok, most égető könnyet, betakarjuk a nyitott szájjal kiáltó sok ezer sebet.

Meg kell lenni, hogy erőt gyűjtünk az eljövendő nagy és szent napokra, midőn velünk együtt az elesett, messze idegenben néma, jeltelen sírban pihenő sok százezer katona is fel-

kel bennünk lélekben megerősíteni, hogy visszaköveteljük igazi örökségünket, Szent István országát.

De addig lelkünk békét ne kössön, szívünk meg ne nyugodjon, ne ismerjük örömet, és boldogságot, míg Igazunkat caorbulatlan ép-ségben vissza nem szerezük. D.

HIREK.

— Gróf Tisza István emlékezete.

Veszprém vármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi június hó 15-ik napján tartott közgyűlésén, báró Fiáth Pál v. b. t. tanácsos, ny. főispán és több mint száz megbízottsági tag-társá indítványára egyhangulag mondogta ki, hogy halás kegyelele jeléül a haza nagy fiának, Tisza István grófnak emléketét az utókor számára külsőleg is megörökíteni óhajtván, arcképét megfesteti, a vármegyehez tanácskozási termében elhelyezi és a tragikus halál második évfordulóján ünnepélyesen leplezi le. Miután az arckép elkészült, Bibó Károly, vármegyének alispánja folyó hó 31-ére rendkívüli közgyűlést hívott össze, mellyel kapcsolatban a leplezési ünnepségek napirendje a következő: 1. Dél-élt 9 órákor istentisztelet a ref. templomban. Egyházi beszéd, tartja: Tihanyi Kiss Sándor segédlelkész. 2. Délélt 10 órákor a vármegye székházának disztermében törvényhatósági rend-kívüli közgyűlés, melyen az arckép leplezése alkalmával dr. Szász Károly v. b. t. tanácsos, volt képviselőházi elnök, megbízottsági tag mond emlékbeszédet. 3. Délután 1 órákor társas ebéd. A kegyeletet ünnepe a megbízottság tagjain s a fővárosi illetékes tisztezőkön kívül meghívást kaptak a dunántúli református egyházkerület és annak pápai tanintézetei is.

— Sokorópátkai Szabó István a béke ratifikálásáról

Tas közlésében — hova beszámolójára Szabó Balázs nemzetgyűlési képviselőt kísérte — a következőket mondogta: „Parancs jött a letiport magyar nemzethez, hogy záros határidőn belül ratifikálni kell azt a békét, amit mi igazságosnak soha el nem ismerünk, amiben megnyugodni sohasem tudunk. Torkunkra kés van illesztve, mellünknek pisztoly szegezve és mi öklöbe szorított kézzel, csi-korgó fogakkal cselekszünk, meri muszáj. Ratifikáljuk tehát a békét, mert az adott körülmények között másként nem cselekedhetünk.“

— Bucsuzunk. Az elválás, a bucsuzás

meghatja az embert, mert a szív húrjait pengeti. Azért is oly fájó, azért is oly lehangoló. Bennünket, a pápai katolikus hívóket lelkileg eléggé megviseltek a csapások, amikor papjaink legjavától foszlattunk meg. De nem tagadjuk, örömben is volt részünk. Hála érte az Urnak, amikor megkaptuk új esperesplébánosunkat, Gerstner Ignácot. Az öröme azonban ismét bánat üli meg sziveinket, amikor Vörös József segédlelkészünkötől, volt adminisztrátorunkötől bucsuzunk. Megyéspüspökünk Ömeltósága a napokban nevezte ki a böhönyci öndölló plébániára. Távol áll tőlünk megyéspüspökünk bölcs intézkedését bírálatt tárgyává tenni, hisz előmenetel jelent a mi szeretett Vörös fötisztelendő urunknak; csak szívünk szeretete lázong és fájálja, hogy meg kell válni tőle, akit nagyon megszerettünk és aki viszontszeretett bennünket. Hívó szeretetünk elkíséri új otthonába és áldást esd ott is papj munkájára. Szép tudásu, munkás, szerény lelkipásztori nyerneken benne böhönyci testvéreink, mi pedig ugyanezt elvesztettük. Nagy a veszteségünk különösen nekünk földmiveseknek, akikhez működésének első napjától kezdve szeretettel, megértő szí-vel volt. Isten áldása kísérje Öt új otthonába.

— **Gamera Alberta, Mária báróné**, mint magán uton értesültünk, a legközelebbi időben Pápan fog meglepedni, s itt fogja folytatni áldásos társadalmi működését. A név talán ismeretlen sokak előtt, de mi, akiknek alkalmunk volt a nemes urhölgy áldozatkész tevékenységéről közelebbi értesüléseket szerezni, már itt jelezhetjük, hogy boldog lehet Pápa városa, midőn a nagylelkű emberbarátot falai közt üdvözölheti; s boldog lehet Pápa város közönsége akkor, amikor amugy is pangó társadalmi élete egy nagy lélekkel, egy hatalmas, agilis szervező erővel gazdagabb lesz. Vele a megtestesült felebaráti szeretet egy ideális példányképe vonul városunkba, hogy nagy lelke szerető gyengéd melegével, a megértés aranyos varázsával csitítsa el a fájó, bánkódó, nélkülöző, nyomorgó lelkek fejjajduló panasztát.

— **Gádzák a gabonaárak leszállításáért.** A Veszprém megyei Gazdasági Egyesület legutóbb tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy felir a földmívelésügyi és köz-élelmiszerügyi miniszterekhez a gabonaárak sür-gős leszállítása végett. Feliratában a gazdasági egyesület hangoztatja, hogy kell egy társadalmi osztálynak lenni, mely megtegye az első lépést az általános és már elviselhetetlen drágaság megszüntetésére és ez az osztály csakis a gazda-, földbirtokos- és földmívelőosztály lehet. Egyszer-smind javasolta a választmány Veszprém vármegye alispánjának, hogy a legközelebbi törvényhatósági közgyűlésen indítványozza a gabonaárak leszállítását és Veszprém város javaslatával egyezően hasonló szellemben tegyen felterjesztést a földmívelésügyi miniszterhez. — Csak előre! Így tovább! Lesz, lesz feltámadás!

— **Felhívás.** A pénzügyminiszteriumnak 3499/V. sz. rendelete értelmében 1920 november, december hónapokra új ellátási jegyek adandók ki az igényjogosultaknak. Felhívja a pápai m. kir. állampénztár a) a tényleges alkalmazásban álló tisztviselőket és egyéb alkalmazottakat, b) a nyugdíjat, kegydíjat stb. élvező volt tisztviselőket és egyéb alkalmazottakat, c) az özvegyi ellátást (özvegyi nyugdíjat, kegydíjat stb.) élvező özvegyeket, d) az ellátást (nevelési járulékot, kegynevelési járulékot, élet-járadékot stb.) élvező szülőket, vagy szülőfienekkel egyenlőknek tekintendő árvaakat, kik illetményeiket, nyugdíjaikat a pápai m. kir. állampénztárnál veszik fel, hogy a november és december havi ellátási jegyek kiadása végett igényjogosultságot, igénybejelentés és nyugtával együtt 1920 október 31-ig a pápai m. kir. állampénztárhoz annnyival is inkább adják be, mivel az ezen időpontón túl beadott és beérkező igénybejelentések nem vehetők figyelembe és a bejelentések elmulasztása esetén ellátási jegyek november és december hónapokra ki nem adatnak. A cseléd tartást igazolni kell 1. cseléd-könyvvel, 2. munkásbiztosító belépés jelentését igazoló szelvényvel. Az első ízben IX—X. hónapokra kiadott értesítés és ellátási jegyek az ujonnan beadandó igénybejelentések alkalmával az állami pénztárnak okvetlen bemutatandók.

Pápai m. kir. állampénztár.

— **Az Ébredő Magyarok Egyesületének** Nemzetvédelmi Osztálya közli, hogy a galiciai zsidók kitoloncolása ügyében akciót indít, hogy a belügyminiszternek erre vonatkozó rendeletét pontosan végrehajtsák. Ugyanabban az ügyben a vagonlakótestület is ülést tart.

— **Az Osztrák-Magyar Bank új bankjegyei.** A bécsi lapok jelentései szerint az Osztrák-Magyar Bank 1920 október 5-től kezdve lebélyegzett bankjegyeket csak ezzel a felirattal fognak kibocsátani: „Kibocsátották 1920 október 4-e után“.

— **A malomipari hulladékok,** továbbá takarmányozási célokra szolgáló ipari termékek forgalombahozását a kormány 8980/920. M. E. számú rendeletével szabályozta. A rendelet kimondja, hogy korpát, konkolyt, búkkönyt, csutát, hantolási hulladékokat, rizshéjat, borsókorpát, továbbá olajgyári termékeket, így olajmaghéjat stb. csakis a Korpaközpont közvetítésével szabad forgalomba hozni. A cukortermelésnél nyert melléktermékek tekintetében a rendelet akként szól, hogy azt a Korpaközpont a cukorbizottsággal egyetértve fogja forgalomba hozni.

— **A kecskeméti borvezeték.** Már mi is megemlékeztünk arról, hogy az egyik kecskeméti borkereskedelmi részvénytársaság központi raktárától a vasutig a könnyebb szállítás végett borvezetékot fog építeni. A kecskeméti városi tanács most foglalkozott a kérelemmel és engedélyezte a borvezeték megépítését. Ezek után tényleg beteljesedik az, hogy Kecskeméten előbb lesz bor-, mint vízvezeték. A kecskeméti városatyák ugyancsak kedvelői lehetnek a jó bornak.

— **Kívégzés élelmiszeruzsora miatt.** Pozsonyi híradás szerint a lapokat bejérta a hír, hogy a felvidéki statáriával kapcsolatban a prágai kormány az állami közhért Beregszászra rendelte. Az egyik cseh lap már arról értesít, hogy a statáriális bíróság ítélete alapján élelmiszeruzsora miatt kivégeztek két zsidót és egy rutént.

— **Feloldják a tengeri zárlatát.** Ismeretes, hogy Vass József közlekedési miniszter néhány héttel ezelőtt az emberi táplálkozásra szükséges tengerimennyiség biztosítása céljából a tengeriforgalmat ideiglenesen zár alá helyezte. Mint értesülünk, ez a zárlat a legközelebbi idő alatt megszűnik. De ezen rövid időn belül is a magánhizalások céljaira vásárlások történhetnek és igazolt esetekben a szállítási engedélyt a törvényhatóságok illetékes tisztviselői adnak.

— **Légi posta.** November hó elsejéétől akinek kedve és pénze lesz hozzá, repülőgéppel bonyolíthatja le levelezéseit Budapest és Szombathely között. Repülőgép útján küldött levél díja 12 K, ujságé 1 K.

— **400 rubel egy újságpéldány.** Szolgáljon vigasztalásul azok számára, akik sokallják az újságok előfizetési díját, hogy Sebastopolban a „Velika Rossia” címen megjelenő orosz újság példányainak 400 rubel az ára. Igaz, hogy a gyenge szovjetrubellal fizetve, de havonként mégis csak 10.000 rubelba kerül.

— **Hogyan gyilkolták meg Náway Lajost, Náway Ivánt és dr. Kiss Bélát?** Egy félegyházi büntügyi tárgyalás kapcsán hiteles adatok alapján újabb részletek derültek ki Náway Lajosék meggyilkolásáról. 1919 áprilisában, egy ködös reggelén futott be a vonat a félegyházi állomásra, ahol a vonatról vörös terroristák szállították le Náway Lajost, Náway Ivánt és dr. Kiss Bélát, a szentesi közlekedési hivatal vezetőjét. A terroristák a vasúti raktárost revolverrel kényszerítették, hogy ástót, kapát, lapátot adjon nekik. A vasúti állomással szemben van két nyárfa, ezeknek a tövében ásták meg a sirt a terroristák. Azután oda mentek a vasúti kocsihoz és így szóltak Náwayékhoz: Nem jönnek az elvársak egyet sétálni? Bizony jó lesz felett Náway Lajos. Leszállottak mindhárman a vonatról. A terroristák karofogták őket. Amint a nyárfa felé értek, a terroristák hirtelen hátrálva kirántották revolverüket és fejbőlölték Náway Lajost és Kiss Bélát, akik hörögve bukkantak el. Az a gonosztevő, ki Náway Iván háta mögött állt, nem tudta hirtelen

előrántani revolverét s Náway Iván futásnak eredt. Utána löttek, mire ő is felbukkant. Mikor a terroristák odaértek hozzá, könyörgött, hogy ne bántsák. Az egyik gyilkos azonban hömökölő nyoma a revolvert és föbelökte. Társa, a még vonagló áldozatot szívenszúrta és káromkodva forgatta meg a kést a kisenvedők testében. Végül lábbal rugdosták áldozataikat a sírba. A rettenetes gyilkosság most már minden részletében kiderült, de vajmi kevés vigasztalás van abban, hogy tettesei a szegedi csillagbörtönben várják méltó büntetésüket.

— **A halottak hajója.** Zürichből jelentik: A Focahontas postahajó Bordeauxba érkezett 1100 amerikai katona holttestével, akik valamennyien a francia harctereken estek el. Bordeauxban még 8000 holttestet fogad be a gyászhajó, hogy visszaadja az elesett hősöket szülőföldjükhöz az Egyesült Államoknak. A halottak hazaszállítását mindaddig folytatják, amíg valamennyi elesett katonát át nem szállították hazájukba. Mindenesetre jellemző, hogy míg az Egyesült Államok, a halott katonáit is haza tudja szállítani, addig a magyar hősök még mindig Szibériában nyomorognak.

— **Megszállítottak segélyezésre.** A székesfehérvári gazdakör javaslata alapján, Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága elhatározta, hogy a megszállott magyar területek magyar lakossága részére a város földművelés gazdaközönsege részéről minden búzával betett kat. holdterület után 5 kg. búzával a kivetés most megtörtént: 778 gazda 1355 kat. holdja után 6775 kg. buza vetteit ki. A behajtást a gazdakör eszközölte. — Reméljük, hogy e nemes példa követésre talál a többi törvényhatóság területén is.

— **Hamis híresztelés.** Az osztrák szociáldemokrata párt hamis híresztelésekkel, melyeket utazók és ügynökök, főképp destruktív zsidó elemek útján terjeszt, a magyar nép nyugalmát meg akarják zavarni és az ország konszolidációját megakadályozni. A parasztok és kereskedők körében, különösen künn a vidéken azt híresztelik, hogy a lebélyezett pénz beváltása rövid időn belül megtörténik, de 30–40% levonással. Eme híresztelésekkel a drágaságot akarják növelni és tényleg észlelhető is, hogy az élelmiszerek ára emelkedik s ezáltal a fogyasztók között remélik, hogy az elégedetlenség fokozódik. A munkáskörökben pedig beszúgják, hogy minden megváltozik, ha egy szociáldemokrata kormány kerül Károlyi vezetésé alatt uralomra.

— **A cipészek munkadíja.** Az árvizsgáló-bizottság legutóbbi határozata alapján a cipészek a következő díjakat számíthatják fel, ha a megrendelő a szög, fonál és csiriz kivételével minden nemű anyagot ad a készítőnek: egy elsőrendű férfi, vagy női cipő elkészítéséért 35 számon felül 200 korona, egy másodrendűért 180 korona; 30–35 számú cipő elkészítéséért 175 korona, másodrendűért 150 korona; 26–30 számú cipő készítése díja ha elsőrendű 120 korona, ha másodrendű 100 korona; gyermekcipő munkadíja elsőrendű 80, másodrendű 60 korona. Javításért ha a cipő borítva lesz 36 számon felül 130, ha másodrendű 100 korona; talpalás és sarokigazítás 30–40 korona; sarkalás 15–20 korona. A szabók munkadíja: felöltő készítéséért 430, télikabát készítéséért 500 korona.

— **Vasárnap is szabad a huskimérés.** A győri kereskedelmi és iparkamara közli mindazokkal, akiket illet, hogy a kereskedelemügyi miniszter által kiadott rendelet értelmében, a hus és hustermékek árusítása Szent István napján és vasárnap délelőtt 10 óráig az ország egész területén meg van engedve. Ugyancsak árusítható a leölt baromfi és vad valamint élő és jegelt hal.

— **A francia ipar válsága.** A háború pusztításai Franciaországban is éreztetik hatását. Az utóbbi időben nagy munkabeszűntetések vannak, annyira, hogy sok ezer munkás teljesen munka nélkül áll. Szajna megyében a szövőipari munkások 50 százalékát, a hőipari munkásság 70 százalékát elbocsátották. Nem jobbák a viszonyok Franciaország többi ipartelein sem, úgy, hogy a francia munkásság a legrosszabb viszonyok között néz a hideg tél elé.

— **Az irredenta szobrok leleplezése.** A Védők Ligák Szövetsége kezdeményezésére az elszakított országrészek szimbolizálására emlékszóbrokat készíttettek, melyeket addig is, amíg a szobrokat véglegesen az elszakított országrészek székvárosaiban helyezhetik el, ideiglenesen Budapesten a Szabadságtéren állították fel. A szobrok leleplezését eredetileg november elsejére tervezték, ezt a terminust azonban közbejött akadályok miatt rövid időre elhalasztották. Mint értesülünk, a hatamás emlékszóbrok ünnepélyes leleplezése november hó 21-én lesz. Az ünnepély sorrendjét külön bizottsági ülésben állapították meg.

— **Szűreti eredmények.** Az ország nagy részében a beérkezett jelentések szerint már befejeződött a szűret. Némely vidéken a gazdaközönseget meglehetően nagy családias érte, amennyiben bortermése legalább tíz százalékkal kisebb, mint amennyit közvetlenül szűret előtt is remélhettek. A kétszín. szűretelt borok minősége kiválóan elsőrangú. Tokaj-Hegyalján a szűret még nem fejeződött be, mert itt aszubarra is szednek.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsilavy Sándor.

Pápa, 1920. Főiskolai könyvnyomda.

LUDVIG NŐVÉREK divatterme

Pápa, Márton István utca 4. sz. alatt.

Raktáron tartunk a legutolsó divat szerinti elegáns, modell kalapokat. Nagy választék filc és velour kalapokban.

Úgy női, mint férfi-kalapok átalakítását és vasalását saját műhelyünkben 2–3 nap alatt elkészítjük a legvitatásabb formákra. — Gyászkalapokat gyorsan és pontosan készítenek.

Kérjük a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, s maradtunk

kiváló tisztelettel:

LUDVIG NŐVÉREK.

ELSŐ PÁPAI ASZTALOS IPAROSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE.

Pápa, Török Bálint-utca 1. (Sörház.)

Tisztelettel értesítjük Pápa város és vidéke n. é. közönségét, hogy cégünk, a közel jövőben egy éve lesz, hogy megkezdte működését, melyet csak a n. é. közönség szíves pártfogásának köszönhet.

Az irántunk megnyilatkozott szép bizalom arra ösztönöz bennünket, hogy még intenzívebben fejlesszük iparunkat és minden törekvésünk oda irányul, hogy t. megrendelőink igényeit jó es lehetőség szerint olcsó munkákkal kielégíthessük.

Cégünk vállalkozik az asztalos szakmába vágó mindennemű munkára, úgymint: épület- és bútormunkára, portálok, üzleti és konyhaberendezések stb. készítésére.

Saját készítményű bútorokat állandóan raktáron tartunk. Saját érdekében cselekszik, ha megtekinti dús választékú bútorraktárunkat és bútorkészületét nálunk szerzi be.

Javításokat gyorsan és méltányos árakon eszközölünk.

Terveket és költségvetéseket készséggel szolgáltatunk.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, — vagyunk

Pápa, 1920 október 21. kiváló tisztelettel:

Elő Pápai Asztalos Iparosok Termelő Szövetkezte.